

Algus kell 10.00, lõpp kell 13.10

Juhatas: Ragnar Siil.

Protokollis: Pärnu Linnavalitsuse kultuurinõunik Gertrud Preis.

Võtsid osa: Kaja Must, Ela Tomson, Anu Randmaa, Katrin Suu, Kai Tarmula, Eda Naaber, Elmar Trink, Laura Vadam, Helena Tääker, Janno Bergmann, Sirje Merilo, Valter Parve, Marika Pärk, Aet Maatee, Ene Täht, Argo Valdmaa, Johanna Lepp, Gerli Kõiv, Annika Raadik, Jaak Anton, Helen Erastus, Piret Pedanik, Lili Välimäe, Karoliine Aus, Eleri Birk, Andrus Kallastu, Krista Visas, Triin Lorents, Priit Annus, Jekaterina Eensalu, Kristel Kallau, Mark Soosaar, Roland Leesment, Polina Vitiuk, Andrus Haugas, Iryna Zotovych.

PÄEVAKORD:

1. Seminari algus ja avasõnad;
2. Kultuurivaldkonna 2024. aasta tegevuskava täitmise ülevaade;
3. Arutelu: prioriteedid ja uued algatused;
4. Fookusteema: Kuidas toetada rahvusvaheliste projektide toomist Pärnusse?

ARUTELU:

1. Sissejuhatus – Ragnar Siil, avasõnad – abilinnapea Ene Täht ja kultuuri- ja sporditeenistuse juhataja Jekaterina Eensalu.

Saime tuttavaks inimestega, kes esimest korda osalevad kultuuristrateegia koosolekul. Ragnar tutvustas päevaplaani – vaatasime üle kuidas läks eelmisel aastal, vaatasime ette, kus saab välja tulla uute arengutega ja võtsime fookusteemaks rahvusvahelised projektid. Ragnar selgitas, et muudatused pannakse kokku, mille järgselt läheb see avalikustamisele ja volikogule vastuvõtmiseks.

Avasõnad ütlesid abilinnapea Ene Täht ja kultuuri- ja sporditeenistuse juhataja Jekaterina Eensalu.

Ragnar tuletas meelde strateegia kolm strateegilist eesmärki:

EESMÄRK 1: Pärnus on loomeinimesi ja kohalikku omaalgatust väärtustav keskkond.

EESMÄRK 2: Pärnu mitmekülgne ja kõrgetasemeline kultuurielu kõnetab nii kohalikke kui ka külalisi.

EESMÄRK 3: Pärnus on kultuuril ja loovusel oluline roll inimeste ja linna arengus.

Ragnar esitas auditooriumile küsimuse, kuidas tunne on võttes arvesse viimast aastat. Krista Visas arvas, et on läinud paremaks. Raamatukogul avati uus maja ja hoonesse on tee leidnud uued inimesed. Inimesed käivad kirjanikega kohtumas. Mark Soosaar rääkis linna kesklinna arengust ja nentis, et ringteedele on pandud muus maailmas skulptuure. Ta arvas, et me oleme veel selles valdkonnas nõrgad võiksime sellesse arengusse panustada. Kaja Must rääkis, et nil renoveeriti Vana-Pärnu keskuse saal. Elmar Trink arvas, et olukord on halvemaks läinud, sest kohalikud ei käi tema arvates kontserditel, mille tõttu on saalid tühjad. Valter Parve oponeeris,

et samal ajal on palju sündmusi, rahvast jätkub erinevatele sündmustele. Ragnar rääkis kultuuri tarbimise uuringust, mis näitas tõusu, kuigi ei olda veel koroonajast taastunud. Inimesed käivad kultuurisündmustel aga nad teevad valikuid. Toimub neid sündmuseid, mis toovad saali täis. Marika Pärk mainis, et meedia hirmutab, et olukord läheb kogu aeg hullemaks. Eelmüügist ei osteta palju pileteid ette. Ta tõdes, et raha ei ole maailmast kadunud, tegemist on valikute küsimusega. Varasemalt igal kontserdil käijad käivad varasemast vähem ning valikuid tehakse artistipõhiselt. Marika arvas, et kultuuritarbimist üldine meediafoon ei toeta. Elmar Trink arvas, et meil on vananev linn ja need inimesed teevad valikuid. Eelistatakse võtta aastas paar piletit suurematele kultuurisündmustele (näiteks Järvi festivalile) ja eelistatakse reisile minna. Mark Soosaar leidis, et me oleme liiga vähe teinud ukrainlaste heaks, oleme andnud liiga vähe võimalusi neil oma kultuuri näidata. Mark rääkis kahe poetessi kontserdist, mida nad koos Elmariga korraldavad. Kokkuvõtlikult peaksime rohkem kaasama kultuurivaldkonna poolt. Andrus Kallastu arvas, et loovisikuna on linnas tore olla aga korraldajana tundis, et kõver on allapoole läinud. Ta tundis, et on puudu sädemest ja asjadest on puudu. Ta tõi välja, et Al Paldrok on läinud Pärnust minema. Andrus tõdes, et kultuuri tarbijad tulevad Tallinnast kontserdile ja siis sõidavad kohe tagasi. Kultuuri tarbiv turist on kadunud ja põnevaid asju on vähem kui varem. Ragnar tõi lauale statistika, et Eesti keskmisest on Pärnus kultuuri tarbimist rohkem. Statistika mõttis vähemalt 15 aastaste osalemist kultuurielus. Ela Tomson küsis, kas see statistika on ainult sündmustel käimine või on arvestatud ka üldist kultuurielus osalemist. Ragnar vastas, et tegemist on küllastajate statistikaga. Jaak Anton võttis asja kokku nii, et meil on palju tunnetuslikke asju. Ta arvas, et meil on numbrid aga tegelikult peaksime inimesi paremini tundma. Ta leidis, et tuleks teha uuring Pärnu raames, mille tulemusel saaks teha järeldusi. Ragnar rääkis Tartu ja Lõuna-Eesti Tartu 2024 tagasisidest, mis annab hea pildi kultuuri tarbimisest. Eleri Birk rääkis Tõstamaast ja kuidas vahest üllatab sündmustest hea osavõtt. Ta leidis, et popkultuur läheb rahvale rohkem peale.

2. Kultuurivaldkonna 2024. aasta tegevuskava täitmise ülevaade.

Toodi välja peamised positiivsed arengud:

1.1.1 Kultuurivaldkonna spetsialistide järelkasvu, sh noorte kultuurikorraldajate, juhendajate ja eestvedajate järelkasvu toetamine ning kultuuristipendiumi väljaandmine.

Aastal 2022 loodi Arnold Antoni kultuuristipendium, mis on suunatud Pärnu noortele, kes õpivad kultuurierialadel. Stipendiumi antakse välja kord aastas. Täiendavalt vajab tähelepanu kultuurispetsialistide enesetäiendamisevõimalused ja motivatsioonipaketi ettevalmistamine. Stipendiumi summa 2024. aastal oli 5000 eurot ning välja anti kolm stipendiumi.

1.1.5 Resideerumisvõimaluste väljaarendamine ja tutvustamine loovisikutele, kultuurivaldkonna spetsialistidele ja loomeettevõtjatele.

Alates 2022. aastast on linn toetanud aastas kuni 7000 euroga loomeresidentuuride korraldajaid. 2022 ja 2023 toetati mõlemal aastal ühte korraldajat. 2022. aastal osales residentuuris kokku 12 loovisikut (Prantsusmaa, USA, Eesti, Ukraina, Benin). 2024. aastal toetati loomeresidentuuride korraldamist 10 000 eurot suurusel. Kokku toimus kolm

eriilmelist loomeresidentuuri (Loovpealinna loomeresidentuur, Schoenberg residency ja Manõja loomeresidentuur). 2024. aasta lõpus hakati intensiivselt arendama kunstiresidentuuride võimaluse pakkumist Pärnu Linnagalerii Kunstnike majas. Aastal 2025 toetatakse loomeresidentuuride korraldamist 7500 euro suuruses (Pärnu Kunstnike Maja Loomeresidentuuri Programm).

2.1.2 Taotluse ettevalmistamine ja esitamine rahvusvaheliste hansapäevade korraldamiseks Pärnus.

Rahvusvahelised hansapäevad toimuvad Pärnus aastal 2040. Sõltuvalt organisatsiooni otsuselt võib juhtuda ka varasem aastanumber.

2.1.3 Linna kultuuriasutuste ja linna osalusega sihtasutuste kestliku arengu toetamine.

2.1.3.1 ... Pärnu Keskraamatukogu.

Pärnu Keskraamatukogu seadis 2024. aasta lõpus sisse uue Mai raamatukogu, mis avati 2025. aasta alguses.

2.1.3.7 ... SA Endla Teater.

Linn toetas Endla teatri näitlejate garderoobide ja puhkealade renoveerimist, mis valmis 2024. aasta augusti lõpuks. 2025. aastal on plaanis värskendada teatri fuajeeala ja tualetid.

2.2.4 Alternatiivse muusika- ja kunstitegijate tegevusvõimaluste loomise toetamine.

2022. aastal avati erategijate poolt live-klubi Wunderbaar, mis täiendab linna alternatiivmuusika skeenet. Linn toetab programmipõhiselt. 2024. aastal taasavati erategijate poolt Rockiklubi Garaaž, mis annab lisandväärtust raskemuusika skeenele. 2024. aasta lõpus hakati ettevalmistama kultuuriklubi Templi uusi ruume ja kultuuriklubi avati 2025. aasta alguses. Kultuuriklubi tempel avati erategija poolt Pärnu linna kaasava eelarve toel. Linn toetab programmipõhiselt.

2.2.12 Koidula Muuseumi ja Vana-Pärnu kultuurikeskuse arendamine.

2024. aastal osaliselt soojustati ja uuendati Vana-Pärnu Keskuse (Jannseni 39) hoone. Keskuse suures saalis vahetati põrand. Paigaldati uued aknakatted ja peeglid.

2.2.14 Pärnu Keskraamatukogu arendustegevused, sh raadiosagedustuvastussüsteemi kasutuselevõtt ja põrandate renoveerimine.

2024. aastal renoveeriti Pärnu Keskraamatukogu esimese korruse põrandad. Samuti seati sisse iseteenindus. 2025. aastal toimub kolmanda korruse teabekirjanduse osakonna ruumiline ja sisuline ümberkujundamine.

2.3.7 Kultuurivaldkonna, sh festivalide korraldajate, loomekeskuste ning loomeettevõtjate koostöö ja infovahetuse soodustamine turismikorraldajatega.

2024. aastal käivitati sündmusturismi teemagrupp koostöös Pärnu Linnavalitsuse kultuuri- ja sporditeenistus, arenguosakond ja MTÜ Destination Pärnu. 2025. aasta kevadel on planeeritud teine kohtumine.

3.2.2 Linna parkide ja rohe- ning puhkealade arendamine ja rekonstrueerimine, sh linnaosade kogukonnaaedade arendamine, parkide mänguväljakute rajamine ja arendamine, valgustuse parandamine, suviti autovabade tänavate projekti elluviimine, sh Supeluse tänava muutmise atraktiivseks jalakäijate alaks.

2024. aastal valmis rekonstrueeritud Koidula park. 2024. aastal alustati Supeluse tänava ja Munamäe pargi rekonstrueerimisega.

Samuti analüüsiti punkte, mis on tegevuskava tabelis punasega märgistatud.

1.1.3 Kultuurivaldkonna ja loomemajanduse välisprojektide ettevalmistamise ja läbiviimise võimekuse tõstmine ning välisprojektides osalemise toetamine.

Ragnar tõi välja Pärnu linna rahvusvaheliste projektide toetusmeetme, kuid küsis, miks ei ole tulnud taotlusi? Ela Tomson ütles, et rahvusvaheliste projektide kohta pole olnud infot väljaspool Pärnut. Ragnar mainis, et see on pikemaajalisem protsess. Ta nentis, et kui vaadata, kes saab suurtest projektidest raha, siis see pole see olnud Eesti kultuuriasutus või organisatsioon. Suurim tõenäosus saada välisrahastust on siis, kui kohalikke kultuurikorraldajaid kaasatakse suurematesse konsortsiumitesse välispartnerite poolt. Oleksime põhimõtteliselt koostööpartnerid. Andrus Kallastu mainis, et see on kompleksem probleem.

1.1.11 Vaimse kultuuripärandi alase teadlikkuse tõstmine ning sissekannete ettevalmistamise toetamine vaimse kultuuripärandi nimistusse.

Ragnar ütles, et vaimse kultuuripärandi nimistus ei ole Pärnust veel midagi. Pole seni ka midagi tehtud, küsis mis sel aastal teha? Mark täpsustas UNESCOsse kuuluvad objektid. Ragnar rääkis UNESCO loovlinnade võrgustikust. Sinna kandideerimisel tähtaeg muutus. Järgmine kord on 2027. aastal. Arutlusel on olnud erinevaid valdkondi. Siiani pole leidunud eestvedajaid. Gastronoomia valdkond on siiski veel laual. Ene Täht tegi kokkuvõtte, et kogu asi pole laualt maas. Arutluste käigus leiti, et oluline on valdkondade vaheline koostöö. Andrus Kallastu avaldas arvamust gastronoomia teema kohta. Kui otsustame siis kindlasti tekitada side.

2.3.1 Pärnus toimuvate üleriigilise ja rahvusvahelise ulatusega kultuurisündmuste majanduslike mõjude hindamine.

Teema tuleks lauale võtta. EASi abil on uuringuid läbi viidud, aga selle metoodika puudutab vaid välituriste.

2.3.5 Pärnu linna loomemajanduse kaardistuse läbiviimine.

Loomemajanduse kaardistuse läbiviimiseks lükkus edasi. Kaardistus toimub koostöös loomeKOBARAg.

Krista mainis rahulolu-uuringu kohta, et raamatukogu teeb rahulolu-uuringuid, ka üleriiklikke. Igal aastal toimub.

3. Arutelu: prioriteedid ja uued algatused.

Ragnar ja Gertrud tegid kokkuvõtte juba linnavalitsusele esitatud uutest algatustest:

- *Audru Kultuurikeskuse renoveerimine.*
- *Keskuslinna avatud kultuurikeskuste ja kogukonnakeskuste renoveerimine (muudetud sõnastus).*
- *Hoidla rajamine kultuuriasutuste kogude säilitamiseks.*
- *Elektrikilbid ürituste korraldamiseks - korrastamine ja uute rajamine.*
- *Paikuse Reiu vabaõhulava ehitus.*
- *Pärnu jaoks oluliste inimeste mälestuse jäädvustamine linnaruumis: karikaturist Gori skulptuur ja kunstnik Andrus Joonasele pühendatud skulptuur (kollane Huntmees).*

Ela tõi välja, et puudub lastele ja noortele suunatud fookus.

Andrus Kallastu soovis, et võiks vaadata ka meetmete otsa. Ragnar tõi välja ka, et eesmärgid võivad ajas muutuda.

Kaja Must küsis, kas linnas on mõeldud ka laululava püstitamisele ning laulupeo korraldamisele. Ragnar ütles, et laululavade punkt on sees (2.2.13). Vallikääru lava on ikka punktina sees, 2027. a eelarvestrateegias. Ragnar rääkis teiste omavalitsuste püüdlustest oma lauluväljakutse kontseptsiooni ümber mõtestada (nt Elvas).

Ene Täht tõi välja, et Eesti raamatu aasta raames selgus, et Pärnus võiks kontseptuaalseid parke luua. Koidula park mõtestada kirjanduspargiks, sealse keskkonna edasiarendamine. Pinkidele võiks paigaldada sildid, mis on kirjanikele pühendatud. Kokkuvõtlikult kontseptuaalsete parkide loomine. Samuti on tähtis oluliste kultuuriinimeste elumajade markeerimine.

Mark arvas, et tuleks Olev Siinmaa mälestust paremini jäädvustada.

Elmar Trink tõi esile kirjanduspreemia loomise. Lydia Koidula nimeline kirjanduspreemia, millele välja mõelda statuut.

Ragnar uuris millised on veel uued mõtted?

- luua linna kultuurimaja, blackbox saal. Ene Täht avas Kunstihoone plaane. Randa loodavasse uude konverentsikeskusesse pidavat tulema suur saal. Seda teeb eraettevõtja. Ene leidis, et pole mõtet hakata dubleerima. Linna poolt vaadatuna on ikka Kunstihoone teemas. Argo Valdmaa täpsustas, et randa loodavasse konverentsikeskusesse on planeeritud white ja blackbox, kaks saali.
- tuleb esile tuua kogukonna tähendus, linna partneriteks seltsid ja MTÜd. Korraldada asumiseltside kokkusaamise ümarlaua stiilis.

- süsteem, mis võimaldaks Pärnumaa eri valdkondade vahel ühisprojekte. Seda tuleks strateegiliselt koordineerida, olemas ühisprojektide süsteem. Strateegiline vaade võiks olla meie arengukavas sees, kus integreeriksime Pärnumaa eri valdkondi.

- sõpruslinnade küllakutsumine, mille tulemusel tugevneks rahvusvaheline koostöö.

- pärandkultuuri olulisus. Hetkel pole toetusvõimalusi meie pärandkultuuri Pärnust välja viia. Mis on meie paikkonna nägu, kuidas turism seda toetab? Mark rääkis sümbolitest ja märkidest, mis erinevaid rahvaid ühendab. Anu Randmaa küsis, kuidas teised valdkonnad pärandkultuuri toetavad.

- rahvusvaheliste turistide toomine piirkonda. Turisti viibimise aja piirkonnas pikendamine ka väljaspool turismi hooaega. Triin Lorents tõi välja koostöö EISiga ja mis on meie peamised välisturud (Soome ja Läti). Kuidas ära kasutada meie tugevusi. Välisturisti huvitab Kihnu ja Soomaa. Kitsaskoht on informatsiooni kättesaadavus erinevate piirkondade kohta inglise keeles. Ka sündmuste info võiks olla kättesaadav inglise keeles. Ragnar soovitas automatiseeritud tõlked.

- info kättesaadavus võiks olla parem, infopunkti loomine. Sel aastal tuleb infopunkt koostöös Pärnu Muuseumiga, asukoht muuseumi vanas kohvikuruumis. Kultuuriinfo võiks olla lihtsamini kättesaadavam.

- läbi viia projektijuhtimise kursused.

Ragnar küsis kuidas kultuurikorraldajate vaatest portaal kultuur.parnu.ee toimib? Arutelu käigus leiti, et keskkond tuleks teha kasutajasõbralikumaks ja funktsionaalsemaks. Tekkis küsimus kas oleks vaja valdkondlikke kaarte? Marsruutidega kaarte, mida jalutuskäikudel kasutada? Selgus, et on olnud temaatilised kaardid radadega.

- SPOKU iseteenindusportaal teha lihtsaks ja loogiliseks.

- kuidas pärnu kultuur on esitatud suurtes portaalides? Näiteks Wikipedias. Kõik kultuuriinimesed võiksid selle üle vaadata ja infot ajakohastada.

- Kunstihoone rajamise olulisus. Ene Täht tegi kokkuvõtte arengutest. Mark mainis, et lõpetab ilmselt UKMi töö. Kui linn on huvitatud nende siiajäamisest siis peab midagi ette võtma. Ta mainis, et pöörduvad linnavalitsuse poole oktoobris, kui valimised on lõppenud.

4. Fookusteema: Kuidas toetada rahvusvaheliste projektide toomist Pärnusse?

Ragnar avas teemat ja küsis milles küsimus? Millised on takistused? Kus on partnerid? Leiti, et partnervõrgustik on oluline ja Pärnu linnana võiks olla partner.

Andrus Kallastu rääkis, et on viimane aasta olnud sellele teemale pühendunud. Ta on jõudnud selleni, et me peame täpselt aru saama millest me räägime. Strateegiline raha algab sajast tuhandest. Loov Euroopa meetmed. Projektid mis toovad alates sajast tuhandest. Tal on hetkel töös neli taktikalise tasandi projekti. Suurusjärgud 60 000, kuid seal on mitmeid probleeme. Rääkis oma kogemustest. Ta leidis, et oluline on rahvusvaheline väljapaistmine. Küsimus on kompleksne, tuleb vaadata asjale otsa. Sellel on erinevad strateegiatasandid. Probleemid siiski

algavad sellest, kui rahastust saadakse. Tekib kulude ettemaksmise vajadus. Oleks vaja strateegilist pilku linna tasandil.

Ragnar selgitas linna rolli rahvusvaheliste projektide protsessis. Linn võib olla nii osaleja kui taotleja. Linnavalitsuses on arenguosakond, kes saab abistada. Ideede kaardistamises ei näe ta suurt edu. Partnerorganisatsioonide leidmine on oluline. Seejärel järgmise sammuna nendega ühendust võtmine ja sealt edasi partneriks saamine. Sealt hakkab kooruma võrgustik.

Anu Randmaa soovis rohkem kontakti ja koostööd linnavalitsusega.

Andrus Kallastu rääkis veel oma senisest kogemusest.

Valter Parve soovis samuti rohkem koostööd. Oluline on ind midagi koos teha ja saavutada.

Ragnar ütles, et teema vajab strateegilist lähenemist. 25 000 ei motiveeri. Oleks vaja rahvusvaheliste projektide inkubaatorit. Et me ei tegutse ainult ideedena.

Jaak Anton rääkis projekti juhtimisest. Eri tasandid kuidas edasi minna. Kai mainis, et Pärnu kolledžis ja arenduskeskuses on palju selle valdkonna koolitusi.

Gertrud Preis
protokollija